

kunne erindre; det var dengang, da Preussen truede Schweiz for endeel Aar siden. Da blev der sagt til Schweizerne: Dette ville vi have, ville I gjøre det? Saa svarede Schweizerne: Nei, det ville vi ikke, vi blive staaende her, hvor vi ere. Preusserne lode dem staae paa deres Forbund og gjorde ikke noget Videre. Deri synes dog at ligge et Tegn paa, at Preussen har haft en vis Agtelse for den Styrke, der kunde opstilles af Schweiz. — Jeg maa bede om Undskyldning, at jeg her stadig har talt om Preussen; det var Frankrig, jeg meente. — Hvad Militzen i Nordamerika angaaer, da troer jeg, at man fra sidste Krig ikke godt kan hente noget Bevis, som kan være anvendeligt; thi for det Første maa det bemærkes, at der stod Militz imod Militz, og dernæst maae vi huske paa, naar der siges, at det gik ikke, som det skulde, for de nordamerikanske Forbundstroppe, at disse i Begyndelsen af Krigen havde mange Uheld at kæmpe med. Det er en bekendt Sag, at den foregaaende Krigsminister Floyd havde sendt saagodtsom alle Vaaben over til Sydstaternes Arsenaler, hvor de opdygedes og kom Sydstaterne til gode. Dernæst stod den gode Stamme af Officerer, som Nordstaterne havde faaet uddannet i Militarinstitutterne i Westpoint og Anapolis, som bekendt i Familieforbindinger i Sydstaterne og gif for Størstedelen derover, hvorved Hæren kom til fuldstændigt at mangle gode og øvede Føvere. Naar det erede Medlem for Svendsborg Amts 3die Valgtreds (S. A. Hansen) har sagt, at Militzsystemet ikke egner sig saa godt til vor Tid, saa veed jeg ikke, om jeg heri kan være fuldstændigt enig med ham. Det forekommer mig nemlig, at jo større Opving der skeer i det Techniske, i Udviklingen af dygtige Vaaben, desto mindre Betydning faaer det Personlige; thi det er jo nu saaledes med vor Tids Krige, at de foregaae i en meget kort Tid, og selve de taktiske Bevægelser i Felten gaar jo for sig paa en saadan Maade og med saadan Hurtighed, at der, saa at sige, næsten ikke bliver nogen Tid til at manøvrere i. Standsen kunne jo nu for Tiden næsten ikke stormes; det har jo Krigen mellem Preussen og Østerrig vist — thi de Stormende blive paa Grund af den hurtige Stydning en-

ten nedstodte eller lemlestede, førend de komme, hvorhen de ville. Man maa dertil erindre, at efterhaanden, som et Folk gaar frem i almindelig Oplysning og Frihed, udvikler der sig i Forbindelse dermed en større Grad af Dannelselse og Belevenhed, og deraf troer jeg ogsaa naturligt følger, at der ikke nu kan være saa stor Forskjel paa en Folkevæbning og en staaende Hær som tidligere. Det maa maassée være mig tilladt at anføre et Par yderligere Exempler fra Historien. Naar det er sagt, at mindre øvede Hære eller Militzhære altid maae komme til at ligge under i Kamp mod staaende Hære, saa troer jeg dog, at dette just ikke er bogstaveligt saaledes. Der er paa Englands Forbund sægtet to Slag, hvori Militz eller uregularre Tropper have overvundet staaende Hære; det kan man finde hos Macaulay i hans Englands Historie i det Capitel, som handler om Marie og William. I den Krig, Frederik den Fjerde førte med Sverrig, blev der i Begyndelsen af Krigen, jeg troer 1710, holdt et Slag ved Helsingborg, og her blev en prægtig dansk Hær fuldstømmen slagen og afplittet af skaanste Bønder, som havde en daarlig Bevæbning og simple Ansprere. Det er jo ogsaa bekendt nok, at dengang Napoleon havde lidt sit Nederlag i Rusland og var kommen tilbage igjen, samlede han en Hær af unge Franskmænd, de saakaldte Consciberebe, hvormed han rykkede ind i Tyskland, og jeg troer, at Historien vil bekræfte, at man aldeles ikke kan have Noget at udsætte paa disse Hære, som ikke havde nogen synderlig lang Uddannelse; at de ikke kunde afværge det Nederlag, som blev dem tildeel, var Noget, jeg troer laa i heelt andre Omstændigheder. Jeg troer ogsaa, at man fra den ungarske Krig i 1848 har flere Exempler paa, hvorledes Hærmasser med en meget indskrænket Ovelsestid have slaaet regularre Tropper. Der kunde vel være mange flere Exempler at anføre; men jeg tør ikke opholde det høie Thing længer dermed, og jeg skal derfor lade det være nok med dem, jeg har tilladt mig at nævne. Af det, jeg nu har tilladt mig at sige, troer jeg, at det allerede temmelig klart vil fremgaae, at det Forslag, jeg nærmest bør slutte mig til af dem, der foreligge os i denne Sag, er det, der er fremkommet fra Mindretallet i